

LISA 8 – KSH aruande avalikustamise järgselt laekunud kooskõlastused ja nendega arvestamine

Jrk nr	Kooskõlastaja (kirja kuupäev ja nr)	Kommentaar/ettepanek	Arvestatud/mittearvestatud
1	Keskkonnaamet (01.02.2023 kiri nr 6-5/23/1415-2)	<p>Esitasite kooskõlastamiseks Eesti merestrateegia meetmekava 2022 2027 keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) täiendatud aruande.</p> <p>Keskkonnaamet on teinud ettepanekuid aruande täiendamiseks kahel korral (07.11.2022 kirjaga nr 6-5/22/2749-10 ja 09.01.2023 kirjaga nr 6-5/22/2749-13). Keskkonnaamet on tutvunud kooskõlastamiseks esitatud aruande ja selle lisadega, sh KSH aruande lisaga 6, kus on toodud KSH aruande avalikustamise käigus laekunud seisukohad ja nendega arvestamine.</p> <p>Lähtudes keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (KeHJS) § 2³ ning § 42 lõigetest 3 ja 4 Keskkonnaamet kooskõlastab Eesti merestrateegia meetmekava 2022 2027 KSH aruande.</p> <p>Märkusena lisame, et KSH aruande lisa 6 lk 7 on vastatud: „Meetme BALEE M076 „Hüdro-morfoloogiliste tingimuste muutmine keskkonnaseisundi lokaalseks parandamiseks“ rakendamise esimese etapina viiakse läbi vastavad eeluuringud tehnilise projekti koostamiseks (sh setete uuring Tagalahe, alternatiivsete lahenduste analüüsimine, KMH). Eeluuringute läbiviimise tingimus kajastub ka meetme teostatavuse kirjelduse juures. Eeluuringute käigus viiakse läbi KMH protsess, mis võimaldab kaaluda erinevaid tegevusi Tagalahe seisundi parandamiseks. Seejuures hinnatakse tegevuste mõju ja esitatakse vajadusel leevendavad meetmed. Tulenevalt Tagalahe paiknemisest osaliselt Natura 2000 Väinamere linnu- ja loodusala tuleb KMH protsessi käigus läbi viia ka Natura hindamine. Seega määratletakse kavandatava tegevuse ellu viimisega kaasnev mõju ja riskid vastavate eeluuringute ja KMH käigus. Eelneva alusel täiendati ka merestrateegia meetmekava KSH aruande Natura hindamise peatükki. Täiendavalt lisati nimetatud peatükki ka kokkuvõtlik ülevaade Skepast&Puhkim OÜ (2019) tööst.“</p>	Arvestatud. Tagalahe eeluuringute ja KMH algatamisega seonduv info lisati KSH aruandesse.

Jrk nr	Kooskõlastaja (kirja kuupäev ja nr)	Kommentaar/ettepanek	Arvestatud/mittearvestatud
		<p>Selgitame, et KeHJS § 11 lg 2 kohaselt on KMH võimalik algatada ja läbi viia mõne tegevusloa taotluse menetlemisel. Sellest erandina saab arendaja soovil KMH läbi viia ka enne tegevusloa taotluse esitamist, nt projekteerimisel (KeHJS § 26¹). Lähtudes eelnevast, KMH protsess on seotud tegevusloa taotlemisega (KMH toimub kas loataotluse menetlemisel või enne taotluse esitamist, nt projekteerimisel)). KMH käigus viiakse läbi selleks vajalikud uuringud, kui olemasolev info ei ole kavandatava tegevuse mõju hindamiseks piisav, kuid KMH algatamise aluseks ei ole üksnes eeluuringute läbiviimine. Teeme ettepaneku vastavalt sellele materjale korrigeerida.</p>	
2	<p>Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium (30.01.2023 kiri nr 5-4/2023/385-2)</p>	<p>Täname, et olete esitanud Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile (edaspidi MKM) kooskõlastamiseks uuendatud Eesti merestrateegia meetmekava 2023 keskkonnamõju strateegilise hindamise täiendatud aruande (edaspidi KSH).</p> <p>Kooskõlastame nimetatud dokumendi järgnevate märkustega:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Aruande leheküljel 47 toote välja, et laevade suurused ja kogused Läänemeres kasvavad, palume selgitada kas koguste all mõeldakse, et suureneb laevade arv Läänemeres. Samuti tuuakse samal leheküljel välja, et väheneb vajadus jäälohkumise järele, juhime tähelepanu, et õige termin on „jäämurdmine“; 2) KSH aruande leheküljel 59 on toodud välja seotud arengukavad ja -strateegiad. Palume võimalusel lisada ka viide dokumendile „Meremajanduse valge raamat 2022-2035“ ning samuti võimalusel hinnata seoseid merestrateegia meetmekava ja meremajanduse valge raamatu vahel. Meremajanduse valge raamat 2022-2035 on leitav MKMi kodulehelt: https://www.mkm.ee/transport-ja-liikuvus/merendus. 	<p>Arvestatud.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Laevade koguste all on mõeldud laevade arvu. KSH aruannet täpsustati selles osas. Samuti asendati „jäälohkumine“ terminiga „jäämurdmine“. 2) „Meremajanduse valge raamat 2022-2035“ lisati KSH aruande vastavasse peatükki, samuti toodi välja seosed meetmekava meetmete ja meremajanduse valge raamatu vahel.
3	<p>Maaeluministeerium (31.01.2023 kiri nr 6.2-15/1740-8)</p>	<p>Kooskõlastame Eesti merestrateegia meetmekava 2023 keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande järgmiste märkustega.</p>	<p>Arvestatud.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) KSH aruande peatükki 5.2.4 lisati vesiviljelusega seonduva toitainete koormuse

Jrk nr	Kooskõlastaja (kirja kuupäev ja nr)	Kommentaari/ettepanek	Arvestatud/mittearvestatud
		<p>1) Peatükis 2.3.3 on kirjeldatud vesiviljeluse sotsiaal-majanduslik analüüs ja peatükis 5.2.4. tuuakse välja, et vesiviljeluse mahtude kasvades suureneb ka toitainete koormuse kasv. Samas ei ole analüüsitud, kui suureks kujuneks toitainete koormuse kasv vesiviljeluse mahtude kasvades ning käsitletud ei ole ka merekalakasvatuse positiivseid sotsiaal-majanduslikke mõjusid.</p> <p>Eesti merestrateegia meetmekava kogumaksumuseks perioodil 2022-2027 on hinnatud 46 335 000 eurot. Kavandatud uuringute programmi maksumuseks on 6 440 000 eurot. Meetmete ja uuringute koondnimekirjas on toodud planeeritud eelarve meetmete lõikes koos rahastusallikate ja vastutajatega. Esitame oma kommentaarid järgmiste meetmete kohta.</p> <p>2) Meetme BALEE-M020 osas on kokku lepitud, et EMKVF raames rahastatakse mere bioloogilist mitmekesisust, ökosüsteemide kaitset ja taastamist kogumaksumusega 6 000 000 eurot ja selle meetme raames ette nähtud kala asustamist fondi raames toetada ei saa, mistõttu tabelis selle tegevuse taha rahastusallikana EMKVF toomine on ekslik.</p> <p>3) Meetme BALEE-M021 osas on EMKVF raames planeeritud toetada püügivahendite parendamist ja hülgepeletite soetamist kogumaksumusega 3 617 000 eurot, kuid mitte selle meetme administreerimist ning selle meetme raames läbiviidavaid koolitusi ega uuringuid. Püügivahendite parendamist, sh hülgepeletite soetamist, oleme toetanud ka käesoleval programmiperioodil lähtudes TÜ Eesti Mereinstituudi uuringu tulemustest, mistõttu ei näe vajadust juba toetatud või tulevikus toetatava tehnika täiendavat testimist ja mõjude hindamist.</p> <p>4) Meetmete BALEE-M026 ja BALEE-R027 puhul saame öelda, et juhul kui nende meetmete rahastus on planeeritud katta EMKVF</p>	<p>kasvu näitlikustamiseks järgmine info: Kui arvestada kalakasvatuse söödakoeffitsienti 0,9, sööda N sisaldust 7% ja P sisaldust 0,9%, ning arvestada, et vikerforelli lämmastiku sisaldus on 2,75 ja fosfori sisaldus 0,4%, siis eraldub keskkonda Vesiviljelusmääruse alusel ~35,5 kg N ühe tonni kala juurdekasvu kohta ning ~4,1 kg P ühe tonni kala juurdekasvu kohta. Kalakasvatuse mahuga näiteks 10000 t/a põhjustaks hinnanguliselt lisanduva reostuskoormuse 355 t/a üldlämmastiku ja 41 t/a üldfosforit.</p> <p>Teisalt lisati ka teave selle kohta, et suur hulk kalakasvatuse söödas sisalduvast toitainetest ei jõua merekeskkonda. Nimetatu tugineb Kotta, Aps, Orav-Kotta (2022) uuringul „Tööstusliku kalapüügi ja kalakasvatusega seotud toitainete voogude modelleerimine Läänemeres ning saadud mudeli valideerimine Tagalahe kalakasvatuse näitel“.</p> <p>KSH aruande peatükki 5.2.5 täiendati vesiviljelusega seonduvate positiivsete sotsiaal-majanduslike mõjude üldise kirjeldusega. Siiski ei minda antud valdkonnas detailseks, vaid keskendutakse meetmekavas kavandatud meetmete hindamisele. Vesiviljeluse valdkonna üldise arendamise, sh mõjude täpsema hindamisega tegeletakse nt Euroopa Merendus-, Kalandus-</p>

Jrk nr	Kooskõlastaja (kirja kuupäev ja nr)	Kommentaar/ettepanek	Arvestatud/mittearvestatud
		<p>andmekogumisprogrammi raames, mida me rahastame kogusummas 12 214 000 eurot, siis sellega on arvestatud.</p> <p>5) Meetmete BALEE-M036, BALEE-M056, BALEE-M076, BALEE-M002-02, BALEE-R023, BALEE-R028, BALEE-R029, BALEE-R031, BALEE-R033, BALEE-R054, BALEE-R077, BALEE-R080 puhul on toodud EMKVF ja üksikutel juhtudel MEM, kui üks võimalik rahastusallikas. Peame vajalikuks märkida, et konkreetseid rahastuskokkuleppeid nende meetmete finantseerimiseks veel sõlmitud ei ole.</p> <p>6) Planeeritud meede BALEE-M035 on otseselt seotud Maaeluministeeriumi plaaniga merealadele KMH-sid rakendada, mistõttu soovime meetme rakendamise ajakava ja tingimustega jooksvalt kursis olla.</p>	<p>ja Vesiviljelusfondi 2021–2027 rakenduskavas ja selle KSHs.</p> <p>2) Kommentaariga on arvestatud ning faili „meetmete ja uuringute koondnimekiri“ pealehel „koond“ on meetme BALEE-M020 tegevuse „noorkalade asustamise (sh. rannikumerre)“ rahastusallikate hulgast EMKVF kustutatud. Lisaks on tegevuse „merisiia taastamise taristu“ rahastamisallikate juures EMKVF-ile lisatud täpsustav märge, et tegu on võimaliku rahastusallikaga ja konkreetseid rahastuskokkulepped selle tegevuse finantseerimiseks EMKVF vahenditest meetmekava valmimise hetkeks sõlmitud ei ole.</p> <p>3) Kommentaariga on arvestatud ning meetme tegevuse „meetme administreerimine, koolitused, uuringud ja andmehaldus“ rahastamisallikate hulgast on välja arvatud EMKVF ning rahastamisallikates lisatud KeM ja MeM. Selgitus: EMKVF meetme administreerimine on MeM-i ülesanne ning uuringute ja andmehalduse pool, mis on seotud ennekõike läbi HELCOM-i koostöö piirkondlikes uuringutes osalemise ja Eesti poolsete sisendandmete edastamise, on KeM-i vastutusalas.</p> <p>4) Teadmiseks võetud.</p>

Jrk nr	Kooskõlastaja (kirja kuupäev ja nr)	Kommentaar/ettepanek	Arvestatud/mittearvestatud
			<p>5) Kommentaariga on arvestatud ning loetletud meetmete ja uuringute osas on EMKVF-ile ja MEM-ile lisatud täpsustav märge, et tegu on võimaliku rahastusallikaga ja konkreetseid rahastuskokkulepped nende meetmete ja uuringute finantseerimiseks EMKVF vahenditest meetmekava valmimise hetkeks sõlmitud ei ole.</p> <p>6) Tulenevalt seotusest Läänemere tegevuskavaga on meetme rakendamise tähtajaks planeeritud 2026 ja meetme rakendamise juures on plaanis jooksvalt kaasata kõiki huvirühmasid.</p>
4	Lääne-Nigula Vallavalitsus (31.01.2023 kiri nr 7-1/23-7-2)	<p>Saatsite kirja 20.01.2023 nr 7-12/23/293 Eesti merestrateegia meetmekava 2022–2027 keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) täiendatud aruande meile kooskõlastamiseks.</p> <p>Merestrateegia meetmekava koostamise peamine eesmärk on ajakohastada Vabariigi Valitsuse poolt 2017. aastal heaks kiidetud „Eesti merestrateegia meetmekava“, et tagada kehtestatud keskkonnavalaste sihtide täitmine ning seeläbi saavutada või säilitada Eesti mereala hea keskkonnaseisund. Meetmekava elluviimisega ei ole ette näha olulise ebasoodsa piiriülese keskkonnamõju esinemist.</p> <p>Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (KeHJS) § 42 lõike 2 kohaselt edastab strateegilise planeerimisdokumendi koostamise korraldaja KSH aruande asjaomastele asutustele kooskõlastamiseks.</p> <p>Lääne-Nigula Vallavalitsus on tutvunud Eesti merestrateegia meetmekava 2022–2027 täiendatud KSH aruandega ja kooskõlastab selle.</p>	Teadmiseks võetud.

Jrk nr	Kooskõlastaja (kirja kuupäev ja nr)	Kommentaar/ettepanek	Arvestatud/mittearvestatud
5	Lääneranna Vallavalitsus (27.01.2023 kiri nr 2023/8-1/157-2)	Keskkonnaministerium edastas Lääneranna Vallavalitsusele tulenevalt keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi KeHJS) § 42 lõikele 2 kooskõlastamiseks Eesti merestrateegia meetmekava 2022–2027 keskkonnamõju strateegilise hindamise täiendatud aruande. Lääneranna Vallavalitsus kooskõlastab esitatud Eesti merestrateegia meetmekava 2022–2027 keskkonnamõju strateegilise hindamise täiendatud aruande märkusteta.	Teadmiseks võetud.
6	Saaremaa Vallavalitsus (31.01.2023 kiri nr 8-5/377-2)	<p>Esitasite Saaremaa Vallavalitsusele 20.01.2023 kirjaga nr 7-12/23/293 (registreeritud vallavalitsuse dokumendiregistris 20.01.2023 nr 8-5/377-1) kooskõlastamiseks uuendatud Eesti merestrateegia meetmekava 2023 keskkonnamõju strateegilise hindamise täiendatud aruande.</p> <p>Kirjale olid lisatud järgmised täiendavad materjalid:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Uuendatud Eesti merestrateegia meetmekava KSH aruande eelnõu; 2. Uuendatud Eesti merestrateegia meetmekava 2023 eelnõu lühikokkuvõte; 3. KSH aruande avalikustamisel laekunud seisukohad ja nendega arvestamine. <p>Saaremaa Vallavalitsus on läbi vaadanud esitatud materjalid ja ei esita täiendus- ja parandusettepanekuid KSH aruande muutmiseks. Aruandes on piisava põhjalikkusega käsitletud meetmekavas esitatud meetmete mõjusid Eesti mereala keskkonnaseisundi parandamiseks.</p> <p>Ootame Saaremaa valla kaasamist Eesti merestrateegia meetmekava 2022-2027 elluviimisel.</p>	Teadmiseks võetud.
7	Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet (30.01.2023 kiri nr 16-6/22-02254-008)	<p>Esitasite Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile (TTJA) 20.01.2023 kirja nr 7-12/23/293, milles palute kooskõlastust uuendatud Eesti merestrateegia meetmekava 2023 keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) täiendatud aruandele. Kirjale olid lisatud uuendatud Eesti merestrateegia meetmekava 2023 eelnõu lühikokkuvõte, KSH aruanne ning ülevaade KSH aruande avalikustamisel laekunud seisukohtadest ja nendega arvestamisest.</p> <p>TTJA tutvus esitatud materjalidega ning tulenevalt keskkonnamõju hindamise ja</p>	Teadmiseks võetud.

Jrk nr	Kooskõlastaja (kirja kuupäev ja nr)	Kommentaar/ettepanek	Arvestatud/mittearvestatud
		keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 42 lõikest 3 kooskõlastab vastavalt oma pädevusvaldkonnale Eesti merestrateegia meetmekava 2022–2027 KSH täiendatud aruande.	
8	Tallinna Keskkonna- ja Kommunaalamet (02.02.2023 kiri nr 10-11/127-2)	Olete edastanud kooskõlastamiseks, vastavalt keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi KeHJS) § 42 lõikele 2, Eesti merestrateegia meetmekava 2022–2027 keskkonnamõju strateegilise hindamise (edaspidi KSH) täiendatud aruande. Oleme läbi vaadanud kooskõlastamiseks esitatud KSH aruande ja kaasnevad dokumendid ning kooskõlastame selle ilma omapoolsete täiendus- ja parandusettepanekuteta.	Teadmiseks võetud.
9	Haridus- ja Teadusministeerium (Anu Lihtmaa 03.02.2023 e-kiri)	Haridus- ja Teadusministeeriumi poolt täname esitatud märkuste arvestamise eest ning anname teada, et täiendavaid märkusi ei ole ning kooskõlastamise täiendatud aruande.	Teadmiseks võetud.
10	Terviseamet (03.02.2023 kiri nr 9.3-4/23/438-3)	Terviseamet on tutvunud esitatud uuendatud Eesti merestrateegia meetmekava 2022–2027 keskkonnamõju strateegilise hindamise täiendatud aruandega ning teie 20.01.2023 kirjale nr 7-12/23/293 lisatud dokumentidega ning kooskõlastab uuendatud Eesti merestrateegia meetmekava 2023 KSH täiendatud aruande.	Teadmiseks võetud.
11	Keskkonna-investeeringute Keskus (Kai Eisenberg 03.02.2023 e-kiri)	Keskkonnainvesteeringute Keskus annab teada, et on kätte saanud Keskkonnaministeeriumi poolt 20.01.2023 saadetud Eesti merestrateegia meetmekava 2022–2027 keskkonnamõju strateegilise hindamise täiendatud aruande. Käesolevaga kooskõlastame antud dokumendi, täiendavaid kommentaare ei ole.	Teadmiseks võetud.
12	Haljala Vallavalitsus (02.03.2023 kiri nr 6-3/23/50-1)	Esitasite Haljala Vallavalitsusele 20.01.2023 kirjaga nr 7-12/23/293 (registreeritud vallavalitsuse dokumendiregistris 20.01.2023 nr 6-3/23/50) kooskõlastamiseks uuendatud Eesti merestrateegia meetmekava 2023 keskkonnamõju strateegilise hindamise täiendatud aruande. Kirjale olid lisatud järgmised täiendavad materjalid: 1. Uuendatud Eesti merestrateegia meetmekava KSH aruande eelnõu	Teadmiseks võetud.

Jrk nr	Kooskõlastaja (kirja kuupäev ja nr)	Kommentaar/ettepanek	Arvestatud/mittearvestatud
		<p>2. Uuendatud Eesti merestrategie meetmekava 2023 eelnõu lühikokkuvõte</p> <p>3. KSH aruande avalikustamisel laekunud seisukohad ja nendega arvestamine.</p> <p>Haljala Vallavalitsus on läbi vaadanud esitatud materjalid ja ei esita täiendus- ja parandusettepanekuid KSH aruande muutmiseks.</p> <p>Aruandes on piisava põhjalikkusega käsitletud meetmekavas esitatud meetmete mõjusid Eesti mereala keskkonnaseisundi parandamiseks.</p> <p>Ootame Haljala valla kaasamist Eesti merestrategie meetmekava 2022-2027 elluviimisel.</p>	
13	Haapsalu Linnavalitsus (02.02.2023 kiri nr 5-5/3/23-2)	<p>Saatsite kirja 20.01.2023 nr 7-12/23/293 uuendatud Eesti merestrategie meetmekava 2022-2027 Keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) aruande meile tutvumiseks ja seisukoha andmiseks.</p> <p>Merestrategie meetmekava koostamise peamine eesmärk on ajakohastada Vabariigi Valitsuse poolt 2017. aastal heaks kiidetud „Eesti merestrategie meetmekava“, et tagada kehtestatud keskkonnaalaste sihtide täitmine ning seeläbi saavutada või säilitada Eesti mereala hea keskkonnaseisund.</p> <p>Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (KeHJS) § 401 lõike 1 ja § 361 lõike 1 kohaselt peab strateegilise planeerimisdokumendi koostamise korraldaja enne KSH aruande avalikustamist küsima aruande sisu kohta seisukohta kõikidelt asjaomastelt asutustelt.</p> <p>Haapsalu Linnavalitsusel puuduvad vastuväited ja peab Eesti merestrategie meetmekava 2022–2027 KSH-d piisavaks.</p>	Teadmiseks võetud.
14	Viru-Nigula Vallavalitsus (02.02.2023 kiri nr 32)	Keskkonnaministeerium edastas 20.01.2023 Viru-Nigula vallavalitsusele dokumendivahetusprotokolli teel teate, et Keskkonnaminister algatas 15.09.2021 käskkirjaga nr1-2/21/390 Eesti merestrategie meetmekava 2022–2027 koostamise ja selle keskkonnamõjustrateegilise hindamise (KSH). Merestrategie meetmekava koostamise peamine eesmärk on ajakohastada	Ei arvestata ettepanekuga. KSH aruandes esitatud TEN-T võrgustiku sadamate nimekirjas oli algselt ka Kunda sadam, kuid Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium (02.11.2022 kiri nr 5-4/2022/6187-2) palus KSH aruandele

Jrk nr	Kooskõlastaja (kirja kuupäev ja nr)	Kommentaar/ettepanek	Arvestatud/mittearvestatud
		<p>Vabariigi Valitsuse poolt 2017. aastal heaks kiidetud „Eesti merestrateegia meetmekava“, et tagada kehtestatud keskkonnavalaste sihtide täitmine ning seeläbi saavutada või säilitada Eesti mereala hea keskkonnaseisund. Viru-Nigula vallavalitsuse dokumendihaldussüsteemis on kiri registreeritud 20.01.2023 registreerimisnumbriga nr 6-3/197.</p> <p>Keskkonnamõju strateegilise hindamise objektiks on Eesti merestrateegia meetmekava 2022-2027. Merestrateegiat kohaldatakse kogu Eesti mereala suhtes ning selle eesmärgid on järgmised (Keskkonnaministri 25.09.2020 määrus nr 46):</p> <ul style="list-style-type: none"> - kaitsta ja säilitada merekeskkonda, hoida ära selle seisundi halvenemine või taastada võimalusekorral mereökosüsteemid piirkondades, kus need on kahjustatud; - hoida ära ja vähendada heiteid merekeskkonda, et järk-järgult vähendada selle saastamist ning tagada, et heited ei mõjutaks ega ohustaks oluliselt mere bioloogilist mitmekesisust, mereökosüsteeme, inimese tervist ega mere seaduslikke kasutusviise. <p>Viru-Nigula Vallavalitsus on läbi vaadanud esitatud materjalid ning esitab omapoolse täienduseettepaneku KSH aruande muutmiseks. KSH aruande peatükis 2.3.1 pealkirjaga „Taristu“ on välja toodud TEN-T (üleeuroopaline transpordivõrk) võrgustikku kuuluvad Eesti sadamad: Muuga sadam, Paldiski lõunasadam, Paljassaare sadam, Vanasadam, Sillamäe sadam, Pärnu sadam, Heltermaa-Rohuküla ja Virtsu-Kuivastu sadamad.</p> <p>Teeme ettepaneku lisada TEN-T sadamate nimekirja ka Kunda sadam, kuna Kunda sadam on pidevas arengus ning kaupade maht on seal ajas suurenenud.</p> <p>Lähtudes eeltoodust, tutvunud Keskkonnaministeeriumi poolt edastatud KSH aruande ja muude lisamaterjalidega ning keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 43 lõike 2, kohaliku omavalitsusekorralduse seaduse § 6 lõike 1, § 30 lõike 1 punkti 2 alusel, Viru-Nigula Vallavalitsus annab korralduse:</p>	<p>esitatud seisukoha kirjas Kunda sadama kõnealusest loetelust eemaldada.</p>

Jrk nr	Kooskõlastaja (kirja kuupäev ja nr)	Kommentaar/ettepanek	Arvestatud/mittearvestatud
		<p>1. Kooskõlastada Keskkonnaministeeriumi (registrikood 70001231) keskkonnamõju strateegilise hindamise täiendatud aruanne.</p> <p>2. Arvestada KSH aruande koostamisel Viru-Nigula Vallavalitsuse ettepanekuga lisada TEN-T sadamate nimekirja Kunda sadam.</p> <p>3. Korraldus jõustub teatavakstegemisest.</p> <p>4. Korralduse peale võib esitada vaide Viru-Nigula Vallavalitsusele haldusmenetluse seadusessätetatud korras 30 päeva jooksul arvates korralduse teadasaamise päevast või kaebuse Tartu Halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras 30 päeva jooksul arvates korralduse teatavakstegemisest.</p>	
15	Keskkonnaagentuur (02.02.2023 kiri nr 6-6/23/195-2)	Keskkonnaagentuur kooskõlastab 20.01.2023 kirjaga nr 7-12/23/293 edastatud Eesti merestrateegia meetmekava 2022–2027 keskkonnamõju strateegilise hindamise täiendatud aruande keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 42 lõike 3 alusel.	Teadmiseks võetud.
16	Põllumajandus- ja Toiduamet (03.02.2023 kiri nr 6.2-1/740-1)	Põllumajandus- ja Toiduamet on tutvunud Eesti merestrateegia meetmekava 2023 keskkonnamõju strateegilise hindamise täiendatud aruandega ning kooskõlastab selle märkusteta.	Teadmiseks võetud.
17	Päästeamet (02.02.2023 kiri nr 7.2-1/467-3)	Päästeamet kooskõlastab keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi KeHJS) § 42 lõike 3 alusel Eesti merestrateegia meetmekava 2022–2027 keskkonnamõju strateegilise hindamise täiendatud aruande.	Teadmiseks võetud.
18	Riigimetsa Majandamise Keskus (02.02.2023 kiri nr 1-7/2022/754)	Riigimetsa Majandamise Keskus kooskõlastab Eesti merestrateegia meetmekava 2022–2027 keskkonnamõju strateegilise hindamise täiendatud aruande märkusteta.	Teadmiseks võetud.
19	Loksa Linnavalitsus (07.02.2023 kiri nr 8-8/85/2023-1)	Loksa Linnavalitsus kooskõlastab Eesti merestrateegia meetmekava 2022–2027 keskkonnamõju strateegilise hindamise täiendatud aruande.	Teadmiseks võetud.

Jrk nr	Kooskõlastaja (kirja kuupäev ja nr)	Kommentaar/ettepanek	Arvestatud/mittearvestatud
20	Häädemeeste Vallavalitsus (09.02.2023 kiri nr 5-1/145-2)	Oleme tutvunud Eesti merestrateegia meetmekava 2022-2027 keskkonnamõju strateegilise hindamise aruandega. Aruandes on piisavalt põhjalikult käsitletud meetmekavas esitatud meetmete mõjusid Eesti mereala keskkonnaseisundi parandamiseks ja seetõttu Häädemeeste Vallavalitsusel puuduvad ettepanekud KSH aruande muutmiseks.	Teadmiseks võetud.
21	Muhu Vallavalitsus (09.02.2023 kiri nr 6-2/81-1)	Esitasite Muhu Vallavalitsusele kooskõlastamiseks uuendatud Eesti merestrateegia meetmekava 2023 keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) täiendatud aruande. Muhu Vallavalitsus on esitatud materjalidega tutvunud ja ei esita KSH aruandele täiendus- ja parandusettepanekuid. Merestrateegia meetmekava on koostatud eesmärgiga aidata kaasa Eesti mereala keskkonnaseisundi parandamisele. Merestrateegia meetmekava alusel kavandatud tegevuste mõjud on KSH aruandes põhjalikult käsitletud ja hinnatud. Soovime kohaliku omavalitsusena olla kaasatud Eesti merestrateegia meetmekava 2022-2027 elluviimisel.	Teadmiseks võetud.
22	Politsei- ja Piirivalveamet (Marge Kohtla 08.02.2023 e-kiri)	PPA kooskõlastab, meie varasemate märkustega on arvestatud ja vajalikud muudatused sisse viidud.	Teadmiseks võetud.
23	Ruhnu Vallavalitsus (Andre Nõu 10.02.2023 e-kiri)	Oleme tutvunud Eesti merestrateegia meetmekava 2023 keskkonnamõju strateegilise hindamise täiendatud aruandega ja ettepanekuid ei ole. Anname kooskõlastuse.	Teadmiseks võetud.
24	Pärnu Linnavalitsus (09.02.2023 kiri nr 8-5/1477-8)	Edastasite Pärnu Linnavalitsusele kooskõlastamiseks Eesti merestrateegia meetmekava 2022-2027 keskkonnamõju strateegilise hindamise täiendatud aruande. Pärnu Linnavalitsusel puuduvad aruandele täiendavad ettepanekud.	Teadmiseks võetud.

Jrk nr	Kooskõlastaja (kirja kuupäev ja nr)	Kommentaar/ettepanek	Arvestatud/mittearvestatud
25	Hiiumaa Vallavalitsus (07.02.2023 kiri nr 8-3/11-1)	<p>Keskkonnaministeerium edastas 20.01.2023 kirjaga nr 7-12/23/293 Hiiumaa Vallavalitsusele uuendatud Eesti merestrategia meetmekava 2023 keskkonnamõju strateegilise hindamise täiendatud aruande.</p> <p>Hiiumaa Vallavalitsus on läbi vaadanud uuendatud Eesti merestrategia meetmekava KSH aruande eelnõu ja KSH aruande avalikustamise perioodil laekunud seisukohad ning kooskõlastab KSH täiendatud aruande.</p>	Teadmiseks võetud.
26	Viimsi Vallavalitsus (02.01.2023 kiri nr 15-3/451-1)	<p>Keskkonnaministeerium edastas 20.01.2023 Viimsi Vallavalitsusele tulenevalt keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi KeHJS) § 42 lõikele 2 kooskõlastamiseks Eesti merestrategia meetmekava 2022–2027 keskkonnamõju strateegilise hindamise täiendatud aruande.</p> <p>Käesolevaga kooskõlastame keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande, kuid juhime tähelepanu mõningatele punktidele.</p> <p>1. Läänemeres esineb aasta jooksul sadu reostusjuhtumeid. Paljud on seotud kergete kütteõlidega, mis vees kiiresti hajuvad, kuid merekeskkonda siiski kahjustavad. Tihti ei ole reostuse tekitaja tuvastatav. Õlireostuse mastaap ja mõju võib olla merekeskkonnale ja rannikule väga suur ning see puudutab otseselt Viimsi valda. Seetõttu pakume välja lahenduse laevadelt pärineva reostuse tuvastamiseks ja ennetamiseks.</p> <p>Ettepanek on varustada laeva tankide monitoorimiseks reaajas kaugloetavate mõõturitega, mis on integreeritud laeva navigatsioonisüsteemidega/AIS transponderiga, mis seiravad katkematult aluse asukohta. Kui laeva tankides toimub mahu muutus, siis toiming salvestub koos aja ja asukoha koordinaatidega ja see info edastatakse kaldajaama serverisse. Ettepanek HELCOM-ile on kokku leppida vastava tehnilise lahenduse kehtestamises ja kuidas hakkab sellise info analüüs ja info edastamine toimuma. Info töötlemise kohustus Eestis võiks kuuluda Kaitsevæele, kuna Kaitsevægi omab mereala jälgimiseks radareid ja alates 01.01.2023 on Kaitsevæel kohustus tegeleda merel reostustõrjega 24/7.</p>	<p>1. Võtame ettepaneku teadmiseks ja nagu ettepanekus on ka välja toodud, vajavad sellised lahendused HELCOM-i tasandil ühiseid kokkuleppeid. Seetõttu käesolevas meetmekavas seda meetmena sisse tuua on veel vara ning täpsemad tehnilised lahendused ja korralduslik pool tuleb piirkondliku koostöö raames välja töötata ja ühiselt rakendada.</p> <p>2. Oleme teadlikud, et reostustõrje võimekus vajab täiendamist ja seetõttu on uude meetmekava rakendamise perioodi plaanitud meede BALEE-M040, mis käsitleb uue reostustõrje võimekusega (nafta ja teised kemikaalid) soetamist. Lisaks täiendati meetme tegevusi reostustõrje tervikliku välja arendamise analüüsi läbiviimisega, mille eesmärgiks on täiendavalt välja selgitada lüngad merereostuse tõrjevõimekuses ning teha detailsed ettepanekud nende edaspidiseks likvideerimiseks (näiteks täiendavad ettepanekud järgmisesse meetmete rakendamise perioodi). Oluline on ka siinjuures ära märkida, et käesolev</p>

Jrk nr	Kooskõlastaja (kirja kuupäev ja nr)	Kommentaar/ettepanek	Arvestatud/mittearvestatud
		<p>2. Oluliselt tuleb kiirendada ja suurendada investeeringuid reostustõrjelaevade soetamisele. Keskkonnaministeeriumi tellitud analüüsis "Veetranspordi reostusjuhtumite analüüs ja reostustõrje võimekuse hindamine aastatel 2012 – 2021" on toodud, et vastavalt HELCOM konventsioonile peab Eesti riik suutma koristada reostust 4,5 km²/24h. Aastal 2013. oli Eesti võimekus 55% ehk 2,4 km²/24h. 10 aastat hiljem ei suuda Eesti jätkuvalt täita HELCOM nõuet, kuigi Eesti HELCOM liikmena on seda lubanud. Ajakriitiline on uute reostustõrjelaevade hankimine ka seetõttu, et AS Tallinna Sadam omanduses olevad reostustõrjelaevad ligi 40 aasta vanused (nt. Piiber, Täht, Kaaren ja Ronk), mistõttu nende eeldatav kasutusaaeg hakkab jõudma lõpule. Näiteid, et Eesti rannikualal esineb tankeritega õnnetusi, leiab. Nt 2007. aastal Wesersterne, 2010. aastal Pacific Empire, 2012. aastal Kyeema Spirit. Seega on reostuse tekke tõenäosus suur. Reostuse kaldale jõudmisel on sellel kahjulik mõju keskkonnale suurem, korje keerulisem ja kordades kulukam, kui lokaliseerida ja korjata reostust merel.</p> <p>3. HELCOM on kinnitanud, et Läänemere hea keskkonnaseisund ei ole saavutatud. Samuti on Eesti merestrateegia meetmekava 2022-2027 Keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) aruandes toodud, et bioloogilise mitmekesisuse puhul tuleb tõdeda, et Läänemere hea keskkonnaseisund ei ole saavutatud, kuna nii imetajad, kalad kui ka pelaagilised elupaigad on ebasoodsas seisundis. Samuti pole toiduvõrgud heas keskkonnaseisundis, sest ükski hindamiskriteerium HKS-i ei saavutanud. Seega saab järeldada, et meetmeid pole eelnevalt kas ellu viidud või on need olnud eesmärki arvestades vale või ebapiisavad.</p> <p>4. Läänemere merekeskkonna meetmete rakendamisel suudetaks ilmselt saavutada paremaid tulemusi, kui lisaks meetme vastutajale on kirjeldatud meetme rakendamist ellu viiv struktuuriüksus või töövõtja ja tähtjad. Nt Eesti merestrateegia meetmekava 2022-2027 Keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) aruandes puuduvad konkreetsed ja selged teostajaid,</p>	<p>meetmekava on koostatud eesmärgiga, et kavandatavad tegevused oleksid ka reaalselt teostatavad meetmekava rakendamise perioodi 2022 – 2027 jooksul.</p> <p>3. Nõustume, et tänaseks ei ole kõiki Läänemere keskkonnaseisundi parandamiseks juba kehtestatud meetmeid (Läänemere tegevuskava, merestrateegia meetmekava, veemajanduskavade meetmeprogrammide ja teistest rahvusvahelistest- või regionaalsetest poliitikatest tulenevaid meetmeid) planeeritud tähtaegadeks lõpuni rakendatud. Sellealane teave on teemavaldkondade aruannetes toodud peatükis: „rakendamisel olevad meetmed (kategooria 1b)“.</p> <p>Teisalt tuleb arvestada Läänemere keskkonna looduslike iseärasustega. Piirkondliku koostöö raames on eksperdid hinnanud, et kui isegi koormuse vähendamise eesmärgid oleksid saavutatud, siis hea keskkonnaseisundi (HKS) saavutamine võib võtta aega veel aastakümneid (näiteks eutrofeerumise puhul võtab hinnanguliselt HKS saavutamine aega peale toitainete koormuse vähenemist Läänemere tegevuskavaga sätestatud eesmärgini 30-40 aastat). Lisaks võib erinevate kvaliteedielementide HKS saavutamise ajalõtku pikendada kliimamuutustest tingitud mõjud.</p>

Jrk nr	Kooskõlastaja (kirja kuupäev ja nr)	Kommentaar/ettepanek	Arvestatud/mittearvestatud
		tegevuskava ja tähtajad, kuidas merestrategia sihte, mis on kinnitatud keskkonnaministri 10.04.2019 käskkirjaga nr 1-2/19/295, täidetakse.	<p>Kolmandaks esineb endiselt teatud valdkondades teadmiste puudujääki, mis võimaldaks planeerida täiendavaid meetmeid ning selle lahendamiseks pakub ka meetmekava välja täiendavate uuringute vajadused.</p> <p>4. Merestrategia meetmekava tegevuste rahastamine toimub erinevate rahastusprogrammide ja ametiasutuste eelarvetest ning meetme rakendamiseks läbiviidavate tegevuste rahastamine ei tohi minna vastuollu rahastuprogrammi ega riigihangete seaduse nõuetega, mistõttu ei ole võimalik keskkonnaministri käskkirjaga määratleda ette ära detailselt töö teostajaid. Siiski lähtutakse tööde planeerimisel ja riigihangete läbi viimisel meetmekava rakendamise ajakava ettepanekust.</p>
27	Rahandusministeerium (Lembe Reiman 14.02.2023 e-kiri)	Rahandusministeeriumil puuduvad merestrategia meetmekava KSH aruandele täiendavad ettepanekud.	Teadmiseks võetud.
28	Muinsuskaitseamet (16.03.2023 kiri nr 1.1-7/308-10)	Muinsuskaitseamet kooskõlastab Eesti merestrategia meetmekava 2022–2027 keskkonnamõju strateegilise hindamise täiendatud aruande.	Teadmiseks võetud.
29	Kaitseministeerium (Kadri Auväärt 16.02.2023 e-kiri,	Keskkonnaministeerium esitas kooskõlastamiseks merestrategia meetmekava keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) aruande. Kaitseministeerium on tutvunud KSH aruandega ja selle aluseks oleva meetmekavaga.	1. Meetme BALEE-M040 pealkirja muudeti, et oleks selge meetme laiem eesmärk, kuid jätame sisse selle perioodi fookuse (st laeva projekteerimise ja ehitamise): Reostustõrje

Jrk nr	Kooskõlastaja (kirja kuupäev ja nr)	Kommentaar/ettepanek	Arvestatud/mittearvestatud
	ametlik kiri nr 12-4/23/232)	<p>Kaitseministeeriumi hinnangul on meetmekavas ja KSH aruandes tehtud täiendused lähtuvalt varem Kaitseministeeriumi poolt esitatud seisukohtadest piisavad. Kuna alates 01.01.2023 vastutab merereostuse avastamise, lokaliseerimise ja likvideerimise eest Kaitsevägi, esitab Kaitseministeerium (KaM) nüüd seisukoha ka merereostust puudutavas osas.</p> <p>1. Meede BALEE-M040: Reostustõrje (nafta ja teised ohtlikud kemikaalid) võimekusega uue poi- ja uurimislaeva projekteerimine ja ehitamine.</p> <p>Kaitseministeeriumi hinnangul ei taga olemasoleva merereostustõrje laeva asendamine uue nafta ja muude kemikaalide reostustõrje võimekusega poi- ja uurimislaevaga Läänemere piirkonnas kokku lepitud naftareostuse korjevõimekuse mahtu ja kiirust. Ühtlasi ei suuda selline laev täita ohtlike kemikaalide reostustõrje ülesannet, kui selle laeva meeskond ei saa eriväljaõpet, selleks ei soetata erivarustust reostuse kogumiseks ning seda ei harjutata piisavalt. Koos Transpordiameti laevaga on Kaitseministeeriumi hinnangul täidetud vaid ligi 53% (2,4 km²/24h) HELCOMi konventsiooniga määratud reostustõrje miinimumvõimekusest. Samuti on reostustõrje võimekusega laevu liialt vähe, et keerulisemate ilmaolude korral jõuda piisavalt kiiresti ja HELCOMi seatud ajaraami sees reostust likvideerima Eesti mereala kaugemates piirkondadesse, seda eriti suursaartest läänes ja edelas. Nendele vajakajäämistele on osundanud ka Keskkonnaministeeriumi 2022. a tellitud reostusjuhtumite ja reostustõrje võimekuste analüüs. Sama seisukohta on meetmekava ja KSH koostamise protsessis väljendanud varasemalt ka Politsei- ja Piirivalveamet (PPA).</p> <p>Eelnevat arvestades teeme ettepaneku sõnastada meede ümber laiemalt ja selle all kavandada tegevused, mis võimaldavad terviklikult lahendada nafta ja teiste ohtlike kemikaalide reostustõrjet kooskõlas HELCOM sihtidega.</p>	<p>võimekuse tõstmine läbi uue reostustõrje (nafta ja teised ohtlikud kemikaalid) võimekusega poi- ja uurimislaeva projekteerimise ja ehitamise ning reostustõrje tervikliku arendamise tagamine.</p> <p>Tegevuste kirjeldusi täiendati ja lisati üks täiendav tegevus vastavalt teie ettepanekule, kuid ajakava osas viidati, et rakendus- ja tegevusplaani ellu viimine võib kesta kuni järgmise perioodi lõpuni (hiljemalt).</p> <p>Meetme eesmärgiks on tagada Eesti merereostustõrje alane võimekus piirkondlikult kokkulepitud tasemel.</p> <p>Tegevused:</p> <ol style="list-style-type: none"> Uue nafta ja muude ohtlike kemikaalide reostustõrje võimekusega poi- ja uurimislaeva kavandamine; Projekteerimis- ja ehitushanke läbiviimine, mis tagaks laeva valmiduse reostustõrje vahendite kasutamiseks, sh sisaldaks vajalikku erivarustust reostuse kogumiseks; Laeva töö korraldamine arvestades reostustõrje vajadustega, sh reostustõrje ülesannete täitmiseks vajalik meeskonna väljaõpe ja harjutused; Ohuhinnangule tugineva reostustõrje (nafta ja teised ohtlikud kemikaalid) tervikvaate kujundamine ühes rakendus-

Jrk nr	Kooskõlastaja (kirja kuupäev ja nr)	Kommentaar/ettepanek	Arvestatud/mittearvestatud
		<p>Ettepanek meetme BALEE-M040 ümber sõnastamiseks: „Reostustõrje (nafta ja teised ohtlikud kemikaalid) võimekuse terviklik arendamine (sh majandusvöönd ja rannikumeri)“</p> <p>Tegevused:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ohuhinnangule tugineva reostustõrje (nafta ja teised ohtlikud kemikaalid) tervikvaate kujundamine ühes rakendus- ja tegevusplaanide koostamisega; 2. Rakendus- ja tegevusplaanist lähtuv reostustõrje terviklik välja arendamine, sh uute laevade vajaduste ja funktsioonide kavandamine, projekteerimine, hankimine ja mehitamine. <p>Ühtlasi palume sellest lähtuvalt täiendada ka KSH aruannet.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Meede BALEE-M079: Laevadega seotud keskkonnoahutuse tagamine merel. <p>Kaitseministeeriumi hinnangul ei leia meetmekavas piisavalt käsitlet majandusvööndis asuvate ebaseaduslike ankrualadega (eeskätt Vaindloo) seotud keskkonnariskid. Palume kaasnevad riskid ja sellest lähtuvalt keskkonnamõjud meetmekavas selgemalt indikeerida. Teeme ettepaneku täpsustada selleks meede BALEE-M079 tegevusi järgmiselt: „Ankrualadel teostatavate tegevuste keskkonnamõju analüüsi läbiviimine, sh majandusvööndis asuvate mitteametlike ankurdamisaladega (nagu Vaindloo) kaasnevate keskkonnariskide hindamine, ja vajadusel täiendavate piirangute kehtestamine või muude meetmete rakendamine, mis võimaldab riskid minimeerida (näiteks tugevast tuulest tingitud triivima läinud laevade kokkupõrked ja sellest tingitud naftasaaduste või muude ainete sattumine vette).“</p> <p>Kaitseministeerium kooskõlastab KSH aruande tingimusel, et meetmekava ja KSH aruannet täiendatakse vastavalt esitatud ettepanekutele.</p>	<p>ja tegevusplaanide koostamisega, et need ellu rakendada hiljemalt järgmisel merestrateegia perioodil.</p> <p>Eelneva alusel täpsustati ka KSH aruannet.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Eelnevalt meetme kirjelduses olnud vastava tegevuse sõnastus on asendatud teie ettepanekuga: <i>Ankrualadel teostatavate tegevuste keskkonnamõju analüüsi läbiviimine, sh majandusvööndis asuvate mitteametlike ankurdamisaladega (nagu Vaindloo) kaasnevate keskkonnariskide hindamine, ja vajadusel täiendavate piirangute kehtestamine või muude meetmete rakendamine, mis võimaldab riskid minimeerida (näiteks tugevast tuulest tingitud triivima läinud laevade kokkupõrked ja sellest tingitud naftasaaduste või muude ainete sattumine vette).</i> <p>Eelneva alusel täpsustati ka KSH aruannet.</p>